

وزیر نیرو در گفت و گو با «ایران» بر لزوم همکاری‌های میان بخشی تأکید کرد

ای کاش وقت بیشتری داشتیم

«عطیه لباف» دکتر رضا اردکانیان را می‌توان یکی از وزرای تکنوکرات دولت روحانی دانست. او که در اوایل دولت دوم روحانی وارد کابینه شد در برنامه ۲۶ صفحه‌ای که برای رای اعتماد به مجلس داد وظایفی را برای خود قائل شد که اگر فرد دیگری جز او آن را می‌داد بدون شک آن را «تکلیف مالایطاق» می‌دانستیم، اما با توجه به سابقه اردکانیان و صبغه‌ای که در بخش نیرو، بویژه آب داشت تردید نداشتیم که می‌تواند این بار سنگین را - یعنی وزارت که در واقع به معنای بار است - بردارد. شروع مصاحبه اتفاقاً از همین برنامه ۲۶ صفحه‌ای آغاز شد که هر چند انتظار این سؤال را نداشت، چون مصاحبه به مناسبت هفته دولت بود و علی‌القاعده باید روی عملکرد می‌رفت، اما پاسخ‌های مبسوط و خواندنی داد.

برنامه «گفرو» آرکده را اسکن کنید و فیلم گفتگوی ویدئویی را ببینید.

علی محمدی / ایران

■ برنامه ۲۶ صفحه‌ای شما برای اخذ رای اعتماد از مجلس خیلی جالب بود. فکر می‌کنید تا چه اندازه این برنامه محقق شده است؟

آب و انرژی هر دو از عرصه‌های بین بخشی هستند و نتیجه هر برنامه‌ای که در این دو عرصه تدوین شود، تحقیق به همکاری‌های وسیع میان بخشی و بعضاً هم فرابخشی وابسته است. کسی که برنامه می‌دهد، قطعاً باید این نکته را از ابتدا مدنظر داشته باشد که پایه اصلی آنچه می‌خواهد محقق کند، این است که توانایی تدارک همکاری با بخش‌های دیگر را داشته باشد. این یک عذر نیست، طبیعت عرصه آب و انرژی است.

شاید حدود ۲۰ سال پیش که در آب به طور مشخص مسئولیت داشتم، یعنی اوایل دهه ۸۰ که معاون امور آب در وزارت نیرو بودم، به این شناخت رسیده بودم؛ اما الان بعد از ۲۰ سال بویژه اینکه تقریباً یک دهه از آن را با همین مسأله اما در سطح بین‌المللی سروکار داشتم، می‌دانم که برای تحقق یک برنامه میان بخشی حتماً نیاز به همکاری بین دستگاهی است. لذا دادن برنامه پیشنهادی در مقطع نیمه سال ۱۳۹۶ به مجلس شورای اسلامی با علم به همین مسأله بوده و ما باید تلاش کنیم که این فضای کار بین بخشی را تقویت کنیم.

■ آیا در این مدت همکاری‌های بین بخشی تقویت شد؟ این روند به میزان خیلی زیاد تقویت و ریل گذاری شد.

اما شرایط فرق داشت و ما نیازمند «سازگاری با کم‌آبی» بودیم. به این معنا که ما در سرزمینی کم‌آب به دنیای می‌آییم و با کم‌آبی زندگی می‌کنیم. این تداوم خواهد داشت و این ما هستیم که باید با شرایط سازگار شویم.

دستاوردهای دوم هم هماهنگی بین بخشی بود. درست است که موضوع آب به لحاظ ساختاری در یک وزارتخانه است، اما مدیریت آن به لحاظ طبیعت بین بخشی، در یک وزارتخانه به تنهایی عملی نیست، در دولت باید حدود ۶ دستگاه با هم کار کنند.

■ یعنی در گذشته این اجماع سیاسی نبود؟

بحث اجماع سیاسی نیست، بحث رسیدن به شرایطی است که مسأله کاملاً درک شود. نمی‌توان گفت که یک دولت یا یک حزب این را قبول دارد و دیگری، ندارد. در سال ۸۳ وزارت نیرو برنامه‌ای را تحت عنوان «راهبردهای بلندمدت توسعه منابع آب کشور» به دولت وقت برد و به تصویب رسید. از فرصت استفاده کردیم و زمانی که کشور در تدارک برنامه چهارم توسعه بود، همان مصوبه را در لایحه برنامه چهارم آوردیم و تبدیل به قانون شد. اساس این راهبرد آن بود که کشور ما هم به لحاظ شرایط اقلیمی، هم به لحاظ جمعیت، دوران صرف مدیریت عرضه را پشت سر گذاشته و ما وارد دوران مدیریت توأمان عرضه و تقاضا شده ایم. یعنی دیگر دستگاه‌های دولتی نباید فقط خود را تولیدکننده

ما از شرایط اقلیمی هم حسن استفاده را برای تحقق این هدف بردیم. سال آبی ۹۷-۹۶ که همزمان شد با اولین سال مسئولیت من، خشک‌ترین سال در پنج دهه اخیر کشور بود. اما به سبب شرایط حدی، سال آبی بعد، یعنی سال آبی ۹۸-۹۷ یکی از پربارش‌ترین سال‌های دهه اخیر را تجربه کردیم. اگر سه سال نرد ۵۰ سال اخیر را در بالای جدول نگاه کنیم، یکی از آنها سال آبی ۹۸-۹۷ است. قرار گرفتن در رأس مدیریت منابع آب در کشوری که به فاصله دوسال، دووجه از شرایط حدی ۵۰ ساله را با هم تجربه می‌کند، به رغم همه سختی‌ها، این فرصت را فراهم کرد که به ساختار حکمرانی از بدو تأسیس و استقرار دولت نوین در ایران، نشان دهیم آب و حتی انرژی را نمی‌شود بایک سازوکار بخشی مدیریت کرد.

پس از مدتی، در اسفند ۹۶ اولین دستاورد این برنامه را دیدیم که هیأت وزیران پیشنهاد وزارت نیرو را برای تأسیس «کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی» مرکب از چهار وزارتخانه و دو معاونت رئیس‌جمهوری تصویب کرد. این مصوبه دو ویژگی و پیام مهم دارد. نخست آن که موضوع خشکسالی و کم‌آبی در کشور ما یک حادثه غیر مترقبه نیست و حالا هم با توجه به مباحث تغییر اقلیم باید آن را بپذیریم. وقتی می‌گوییم «مقابله با خشکسالی»، یعنی یک وضعیت اتفاقی که پیش می‌آید و با بسیج امکانات و تدابیر خاصی در یک دوره زمانی این موج ردمی شود و به شرایط عادی برمی‌گردد.